

Angol nyelv és irodalom és magyar nyelv és irodalom didaktika doktori tanulmányi program (nappali és levelező tagozat) tanulmányi program, 38. Tanárképzés és pedagógiai tudományok tanulmányi szak, disszertációs témajavaslatok a 2026/2027-es akadémiai évre:

Az Angol Nyelv és Irodalom modul témái:

Témavezető:

doc. PaedDr. Puskás Andrea, PhD.

Angol Nyelv és Irodalom Tanszék

puskasa@uj.s.sk

Nyelvtanulási szorongás az angol szakos egyetemi hallgatók körében a tanárképzésben

A disszertáció a nyelvtanulási szorongást vizsgálja az angol mint idegen nyelv szakos tanárképzésben részt vevő egyetemi hallgatók körében. Bár az idegen nyelvi szorongást széles körben kutatták, kevés figyelmet fordítottak a tanárjelöltekre, akiknek kettős szerepük van: fejlesztik tanári identitásukat, és mivel idegen nyelvet használnak, folyamatosan fejleszteniük kell nyelvtudásukat, nyelvi kompetenciáikat is. A disszertáció célja a szorongás forrásainak, intenzitásának és megnyilvánulásainak azonosítása ebben a kontextusban. A dolgozat a szorongás és olyan tényezők közötti kapcsolatra összpontosít, mint a nyelvtudás szintje, a motiváció és az önhatékonyság. Vegyes módszertani megközelítést alkalmazva a disszertáció kvalitatív és kvantitatív eszközökre is épül, hogy komplex képet és világos betekintést nyújtson a témába. A disszertáció a szorongásfejlődés longitudinális dimenzióját is vizsgálja a tanárképzés során, azt vizsgálva, hogy a szorongás csökken-e a pedagógiai kompetencia és a tanítási tapasztalat növekedésével. A várható eredmények közé tartozik a nyelvtanulási szorongás komplex fogalmi meghatározása, a kontextusspecifikus szorongást kiváltó tényezők azonosítása, ajánlások megfogalmazása, valamint támogató pedagógiai beavatkozások kidolgozása, amelyek célja a szorongást csökkentő stratégiák előmozdítása az angol tanárképzésben részt vevő tanárjelöltek számára.

Kulcsszavak: nyelvtanulási szorongás, felsőoktatás, angol nyelvtanárképzés, tanítási gyakorlat

Témavezető:

Dr. habil. Tóthné Litovkina Anna, PhD.

Angol Nyelv és Irodalom Tanszék

litovkinaa@uj.s.sk

A humor használata a nyelvoktatásban

A disszertáció fő célja annak vizsgálata, hogy a humor különböző típusai és műfajai hogyan integrálhatók a tanulási környezetbe. A disszertáció gyakorlati technikákat mutat be az ilyen tanulás megvalósításához. A disszertáció elméleti része először a humorkutatás hátterét tárgyalja (a különböző témák között szerepelnek: A humor interdiszciplináris jellege. A humor típusai és műfajai. stb.). Ezt követően a disszertáció foglalkozik különböző humorelméletekkel (pl. Relief-elmélet, felsőbbrendűség-elmélet, inkongruencia elmélet, a humor forgatókönyv-alapú szemantikai elmélete stb.) és különböző humorkutatók munkáival (pl. Salvatore Attardo, Elliott Oring, Victor Raskin, Medgyes Péter, Anna T. Litovkina stb.). A disszertáció továbbá a humor különböző brit és (vagy) amerikai írók és publicisták humorhasználatára fókuszál. A disszertáció gyakorlati része a következő témákkal foglalkozik: Hogyan használják a humor különböző technikáit az angol nyelvi

tankönyvekben? Humor és nyelvoktatás. Humorelméletek és nyelvtanulás. A humor pszichológiai és kognitív előnyei a nyelvtanulásban. Gyakorlati stratégiák a humor EFL/ESL tanításba való integrálásához. A megfelelő humor kiválasztása a különböző tudásszintekhez. Humorral kapcsolatos tevékenységek és játékok. Viccek, szójáték, mémek és humoros történetek használata az osztályteremben. Végül, de nem utolsósorban a disszertáció olyan óravázlatokat tartalmaz, amelyekben a humor különböző műfajainak és típusainak a nyelvi órákon való használatának képessége kerül bemutatásra. A disszertáció mind kvalitatív, mind kvantitatív kutatási módszereket alkalmaz.

Kulcsszavak: használat, humor, EFL, tankönyvek, humoros technikák, óravázlatok, tanulás.

A Magyar Nyelv és Irodalom modul témái:

Témavezető:

doc. Mgr. Polgár Anikó, PhD.

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
polgara@uj.s.sk

A világirodalom oktatásának aktuális kérdései szlovákiai magyar viszonylatban

A kutatás középpontjában egy szabadon választott világirodalmi korszak vagy egy választott szerző oktatásának kérdésköre áll. A téma szoros összefüggésben van a műfordítás-történet megítélésével és egyes jelentős világirodalmi szerzők műveinek magyar hatástörténetével. A disszertáció a magyarországi és szlovákiai magyar tankönyvek világirodalom-koncepcióit is vizsgálja összehasonlító jelleggel. A tankönyvelemzést kérdőíves kutatás egészíti ki. A vizsgálat kitér arra is, miként jelenik meg a világirodalom a kisebbségi oktatási térben, és milyen sajátos kulturális, nyelvi és identitásbeli tényezők befolyásolják annak közvetítését. A kutatás célja, hogy hozzájáruljon egy korszerű, interkulturális szemléletű világirodalom-oktatási modell kidolgozásához a szlovákiai magyar közoktatás számára.

Kulcsszavak: világirodalom, oktatás, magyar irodalom, összehasonlító elemzés

Témavezető:

Simon Szabolcs, PhD.

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
simons@uj.s.sk

Országos és helyi szintű pedagógiai mérések szlovákiai magyar tannyelvű alapiskolákban az első nyelv és az államnyelv tantárgyainak viszonylatában a felső tagozat kimeneti szintjén

A dolgozat kiválasztott járás (például a Komáromi járás) magyar tannyelvű alapiskoláiban a magyar és szlovák nyelv tantárgyaihoz kapcsolódó pedagógiai mérések elemzését nyújtja. Az értekezés alapjául szolgáló kutatás magában foglalja a kiválasztott járás alapiskoláinak jellemzését az iskola szociális és nyelvi környezete szempontjából. Az oktató-nevelő munka szempontjából bemutatja a nyelvi tantárgyak sajátosságait, és elemzi az anyanyelvi nevelés, ill. az államnyelv oktatásának folyamatát.

A dolgozat érdemi része értekezik az országos szintű pedagógiai mérőeszközökről, történeti kitekintéssel, a kimeneti szinten alkalmazott pedagógiai mérések (Tesztelés 9) eredményeiről. A kutatás igyekszik feltárni azt, hogy a kimeneti szinten történő mérések tekintetében hogyan viszonyulnak egymáshoz az országos és a helyi eredmények, ill. milyen tényezők befolyásolhatják a feltételezhető eltéréseket.

A dolgozat társadalmi és oktatáspolitikai hozadéka abban rejlik, hogy rávilágíthat a pedagógiai mérések és a nyelvoktatás összefüggéseire, azzal a szándékkal, hogy az utóbbi hatékonysága optimális legyen. A felmérés a nyelvoktatási folyamatokkal kapcsolatban újszerű szempontokat vethet fel. Ezek mind a mérőeszközök fejlesztői, mind az oktatási intézmények számára hasznosak lehetnek. A kutatás célja olyan változások előmozdítása, amelyek hosszú távon hozzájárulhatnak a szlovákiai magyar tannyelvű alapiskolákban folyó nyelvoktatás fejlődéséhez. A dolgozat eredetiségét az a körülmény indokolja, hogy mindez ideig nem készült átfogó elemzés a kimeneti szintű pedagógiai mérésekről a szlovákiai magyar tannyelvű iskolák szempontjából.

A munka módszerei: terepmunka, kérdőíves felmérés, dokumentumok elemzése, statisztikai adatok feldolgozása, interjúk készítése

Kulcsszavak: nyelvoktatási folyamatok, pedagógiai mérések, pedagógiai dokumentumok, lingvodidaktikai elemzés, Szlovákiai magyar tannyelvű iskolák

Témavezető:

Dr. habil. PaedDr. Keserű József, PhD.

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

keseruj@uj.sk

A transzmediális történetmondás alkalmazásának lehetőségei az iskolai oktatásban

Transzmediális történetmondásnak tekinthetünk minden olyan narratív stratégiát, amelyben a narratíva befogadása és/vagy létrehozása különböző mediális platformokon keresztül történik. Ez a megközelítés nagy fokú immerzív élményt tesz lehetővé, miközben különböző csatornákon keresztül enged hozzáférést a történetvilághoz. A transzmediális történetmondás új lehetőségeket teremt az oktatás területén is, mivel egyszerre képes elmélyíteni a tanulási élményt és kreatív módon összekapcsolni a tanulókat. Mindez egyfajta transzmediális tanulási folyamatot tesz lehetővé, amely a következő pilléreken nyugszik: transzmediális játék, participatorikus kultúra, transzmediális készségek fejlesztése és összekapcsoltság. A disszertáció célja feltérképezni a transzmediális történetmesélés elveit és oktatási előnyeit, valamint kidolgozni a transzmediális projektek iskolai oktatásba való integrálásának gyakorlati stratégiáit.

Kulcsszavak: transzmediális történetmondás, transzmediális tanulás, participatorikus kultúra, immerzió, összekapcsoltság

Témavezető:

doc. Nagy Péter, PhD.

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

nagyp@uj.sk

Az irodalmi olvasás módszertani dilemmái a médiumközi térben

Az utóbbi években igen sok olyan felmérés látott napvilágot, amely az interaktív eszközök elterjedését vizsgálta különböző iskolai közösségekben, illetve azon belül azt a kérdést is feltette, hogy milyen hatással vannak ezek az eszközök az irodalmi művek befogadási folyamataira. A kutatások eredményei között rendre felbukkan, hogy a videók, a digitális szövegek, a különféle vizuális segédanyagok, az interaktív hipertextek, a különböző adaptációk stb. kimutathatóan, jelentősen hozzájárulhatnak az irodalmi művek komplexebb megértéséhez. Más források, illetve az irodalom- és a médiatudomány szerint az ilyen jellegű kutatások eredményei a legtöbb esetben megkérdőjelezhetők, mert nem tudatosítják a módszertani indíttatású kutatók, hogy mit is mérnek valójában. Milyen értelemben beszélhetünk például egy irodalmi mű mélyebb, komplexebb megértéséről? Ez ugyanis korlátokba ütközik, és mediális akadályai vannak. Amit az ilyen jellegű kutatások többsége kimutat, az inkább egy műnek más médiumokban való részleges reprezentációja (vagy reprezentálhatatlansága), de egyik sem helyettesítheti az értő irodalmi olvasást, pusztán hat rá, rosszabb esetben pedig eltereli a figyelmet az irodalmi specifikumokról. Nem mélyebb megértésről van tehát szó, hanem az érzékelés megváltoztatásáról, áthelyezéséről. Ami az értő olvasást elősegíti valójában, az egy következő olvasás. A kétféle megközelítésből kiindulva elvégezhető egy olyan kutatás, amely nem téveszti össze a direkthatást az irodalmi olvasással, és ezt a különbséget szem előtt tartva vizsgálja az utóbbi oktathatóságának tényleges dilemmáit, nehézségeit és fejleszthetőségét a médiakonvergencia időszakában.

Kulcsszavak: irodalmi olvasás, interaktív oktatási eszközök, mediális áthelyezés, megértés, alkalmazás